

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1928

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α, ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Ι.Ε.Ε.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Τὸ Δεμασενθίριον

ΠΕΡΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἡ προτομή τοῦ Κρουστάλλη.

Φίλε κ. Σενότουλε,

Εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος τῆς «Ν. Ἑστίας» δημοσιεύεται ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν Ἄρτα, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται διάφορες πληροφορίες σχετικῆς μετὰ τὴν κατασκευὴν τῆς προτομῆς τοῦ Κρουστάλλη. Ὁ ἐπιστολογράφος ὁμως παρέλειψε νὰ σημειώσῃ τὴν κυριώτερη ἐργασία πού ἐγίνε γιὰ τὴν κατασκευὴν τῆς προτομῆς, καὶ γι' αὐτὸ ὄχι γιὰ μένα, ἀλλὰ χάριν τῆς ἰδέας ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορήσω τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Νέας Ἑστίας» πῶς ἐφθάσα σὺν ἀποτέλεσμα γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ πόθος τῶν Ἡπειρωτῶν καὶ τῶν θαυμαστῶν τοῦ ἀλησμόνητου ποιητῆ.

Πρὸ δύο ἐτῶν, ἐξετάζοντας διάφορα ζητήματα τῆς Ἄρτας καὶ τῆς Ἡλείου, ἔγραψα ἓνα ἄρθρον σὺν «Ἐλεύθερο Βῆμα» ἐπὶ τῇ βάσει νέων στοιχείων πού μαζεψα περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Κρουστάλλη. Καὶ κατέληξα νὰ ὑποδείξω ὅτι ὑποχρέωσις ὅλων μας εἶναι νὰ γίνῃ ἡ προτομὴ τοῦ ποιητῆ καὶ νὰ στηθῇ σὲ μιὰ πλατεῖα στὴν Ἄρτα, ἐκεῖ κοντὰ πού εἶναι ἐντυφιασμένος ὁ Συρακιώτης τραγουδιστῆς τοῦ «Χωριοῦ καὶ τῆς Στάνης».

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἁρθρου, με ἀντάμωσε ὁ φίλος καλλιτέχνης τοῦ μαριάρου Θωμᾶς Θωμόπουλος, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐδήλωσε μ' ἐνθουσιασμό ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν κατασκευὴν τῆς προτομῆς με πληρωμὴν μόνον τῶν ὕλικων.

Ἐπῆρξε, ὅπως εἶχα μάθῃ, στὴν Ἄρτα ἓνα ποσὸν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ χιλιάδων δραχμῶν, συγκεντρωμένο ἀπὸ τοὺς «Φίλους τοῦ Κρουστάλλη», ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσε γιὰ τὴν κατασκευὴν τῆς προτομῆς. Ἀποφάσισα τότε νὰ κάμω μιὰ διάλεξιν με εἴσοδο, με τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ θαυμασταὶ τοῦ ποιητῆ θὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔργον μας.

Ὅταν ἐγίνε γνωστὴ ἡ ἀπόφασίς μου, προσεφέρθη ἡ «Ἡπειρωτικὴ Ἀδελφότης» τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ν' ἀναλάβῃ τὴν διάλεξιν ὑπὸ τὴν προστασίαν της. Ἀπὸ τὴν καλλιτέχνηδα καὶ τὴν τραγωδὸν κ. Μαρίκα Κοτοπούλη ζήτησα τὸ θέατρόν της, καὶ μᾶς τὸ παρεχώρησε δωρεάν με ἐνθουσιασμό καὶ συγκίνηση.

Ἐγίνε ἡ διάλεξις στίς 8 Μαΐου 1926 καὶ τίς εἰσπράξεις τίς πήρε ὁ ταμίας τῆς Ἀδελφότητος καὶ τίς κατέθεσε σ' ὄν κ. Θωμόπουλο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρχίσῃ τὴν προτομὴν.

Αὕτη εἶναι ἡ ἱστορία τῆς κατασκευῆς τῆς προτομῆς τοῦ Κρουστάλλη, γιὰ τὴν ὁποία δὲν γί-

νεται κανένας λόγος ἀπὸ τὸν ἐπιστολογράφον σας.

Με τὴν εὐκαιρίαν αὕτη, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Νέας Ἑστίας» ὅτι ἡ διάλεξις μου, με αὐτόγραφον γράμμα τοῦ ποιητῆ, με τὸ ἱστορικὸν ἄρθρον τοῦ Βλάση Γαβριηλίδου, δημοσιευμένο στὴν «Ἀκρόπολις» στίς 10 Μαρτίου 1893, καὶ εἰκόνες τοῦ Κρουστάλλη πού μοῦ παρεχώρησε ἡ ἀδερφή του, ἐξεδόθη στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ τὴν ἐκδοτικὴν εἰσαγγελίαν «Γράμματα» τοῦ κ. Στεφ. Πάργα, καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ σὲ λίγο.

Με ἀγάπην καὶ φιλίαν

ΜΙΧ. ΡΟΔΙΣ

Τὸ Ἀστυνομικὸν Λεξικόν

Εἶν' ἓνα βιβλίον βέβαιον, ὅπως καθε ἄλλο. Καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κριθῇ, ὡς νεοφανές, εἰς τὴν «οἰκίαν θεῶν». Καὶ ὁμως δὲν εἶναι ἓνα βιβλίον. Οὔτε ὑπάρχει ὁ εἰδικὸς πού θὰ τὸ ἔκρινεν. Εἶναι ἓνα γεγονός. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ καὶ νὰ ἐξαρθῇ εἰς τὴν θέσιν αὐτήν.

Ὁ κ. Ι. Γ. Καλυβίτης, δικηγόρος, διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ἔγραψε κ' ἐτύπωσεν ἓν «Ἀστυνομικὸν Λεξικόν». Εἶναι τὸ πρῶτον τοιοῦτου εἶδους βιβλίον πού ἐκδίδεται εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὑποθέτομεν μάλιστα ὅτι ὀλίγα ὅμοια θὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλοῦ. Δὲν ἔχει πρόλογον, διὰ νὰ γνωρίζωμεν ἀκριβῶς τὴν ἰδέαν τοῦ συγγραφέως. Ἀλλὰ προφανῶς σκοπὸς τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ διδάξῃ τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας, ἀνώτερα καὶ κατώτερα, τὰ πολλαπλά καὶ δύσκολα πολλάκις καθήκοντά των. Καὶ μόνον τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας; Κάθε πολίτης, νομίζομεν, εἰμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ διαβάσῃ αὐτὸ τὸ Λεξικόν καὶ νὰ τὸ συμβουλευέται συχνά. Διότι αὐτὸ, πού διδάσκει τοὺς ἀστυνομικοὺς τὰ καθήκοντά των, διδάσκει καὶ τοὺς πολίτας τὰ δικαιώματά των. Δικαιώματα, τὰ ὁποία ἔχουν ὅλοι, ἀλλὰ οἱ πλείστοι τὰ γνοοῦν. Ἡ νομίζομεν ὅτι ἔχουν περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα πού τοὺς δίδουν οἱ νόμοι. Ὡ, εἰς πόσας περιστάσεις, δύναται αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, ὁ πολίτης θὰ ἠμποροῦσε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν ἀστυνομικὸν μιαν ἀποτελεσματικὴν ἐπέμβασιν! ἀλλὰ καὶ εἰς πόσας ἄλλας θὰ ἤξευρεν ὅτι δὲν ἔχει ἓνα δικαίωμα πού νομίζει, καὶ ὅτι ἐπιμένον εἰς αὐτό, φορτωμένο τὸν ἀστυνομικόν, ζητεῖ νὰ κάμῃ μιαν ὑπέρβασιν! Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Καλυβίτη κανονίζει οὕτως τὰς σχέσεις μεταξὺ πολιτῶν καὶ ἀστυνομίας καὶ προάγει τὴν εὐνομίαν τῆς πόλεως, πού εἶναι ἡ κηλίς τοῦ πολιτισμοῦ. Δι' αὐτὸ τὸ θεωροῦμεν ὡς γεγονός. Θὰ ἔχη—τείνει τοῦλάχιστον νὰ ἔχη—ἀποτελέσματα, τὰ ὁποία δὲν ἔχουν τὰ συνήθη βιβλία, οὔτε ἐκεῖνα πού, εἰς τὴν